

[K. B. Andersen.]

Det er disse ønsker, der nu søges imødekommet gennem regeringens forslag til en ny affattelse af loven om indseende med priser. Forslaget har også sin baggrund i det almindelige ønske om at bevare eller måske rettere genskabe den økonomiske balance. Der har i den sidste tid været talt så meget om mådehold, om omkostningspauser, om statslig indkomspolitik og andet af samme skuffe, for nu at blive i købmandssproget. Lige så nødvendigt det er at genskabe den økonomiske balance, lige så givet er det, at bestræbelserne herfor anstændigvis ikke ensidigt kan rettes mod f. eks. lønudviklingen, mens udviklingen på andre områder, herunder det felt, vi i dag behandler, priser og avancer, får lov til at løbe grassat.

Det er vel også forståelsen af denne nødvendige økonomiske balance, der bevirker, at den politiske baggrund for denne drøftelse er en anden end ved flere tidligere lejligheder, hvor foranstaltninger vedrørende priser og avancer har været til debat her i tinget. Der skulle i dag være mulighed for at drøfte dette emne i en rolig og saglig atmosfære, frigjort for politiske spændinger, da der allerede på forhånd er tilsagt velvilje over for det principielle i det foreliggende lovforslag. Jeg tænker her bl. a. på de udtalelser, som de ærede medlemmer hr. Erik Eriksen og hr. Poul Møller fremsatte under åbningsdebatten i sidste uge. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen udtalte — sp. 135 — samtidig med at det ærede medlem gav udtryk for, at det foreliggende lovforslag bundede i manglende forståelse af konkurrencevilkårene:

„Skulle der være felter, hvor den frie konkurrence ikke fuldt ud gør sig gældende, vil vi fra vor side gerne være med til at rette på dette forhold.“

Det ærede medlem hr. Poul Møller udtalte sig om vigtigheden af, at priser og avancer holdes i ro, og tilføjede — sp. 155 —:

„Der har i den offentlige debat været fremført eksempler, som viser, at omsætningsafgiften i visse tilfælde har ført til utilsigtede prisforhøjelser. Det er min gruppes indstilling, at ingen samfundsgruppe skal tjene på omsætningsafgiften.“

Det ærede medlem gav derefter tilslutning til en undersøgelse af disse forhold. Men dermed skal vi vel ikke standse: at vi undersøger og så bare sidder med hænderne i skødet imens? Det kan selvfølgelig ikke være meningen. Vi må altså kunne regne med en positiv forhåndsindstilling over for det foreliggende lovforslag fra de to oppositionspartier. Det bør vi også kunne af den grund, at placeringen af omsen i engrosledet — en debat, jeg i øvrigt ikke skal genoptage — afgjort har gjort det sværere for forbrugerne at følge og kontrollere pris- og avanceudviklingen. Ikke mindst dette forhold må pålægge de to partier, der har hovedansvaret for denne placering, en moralsk forpligtelse til at medvirke til at afbøde dens værste følger.

Regeringens forslag retter sig ikke mod de felter, hvor der forekommer konkurrencebegrænsninger i monopollovens forstand. På disse områder vil som hidtil monopolloven dække. Der skal heller ikke herske tvivl om, at på de områder, hvor der virkelig finder en effektiv fri konkurrence sted, kombineret med en sådan offentlighed om konkurrencevilkårene, at forbrugerne har en reel mulighed for at vurdere forholdene, der findes ingen bedre regulator for rimelige priser, forudsat at forbrugerne gør deres del af arbejdet med at gøre konkurrencen effektiv. Men en meget væsentlig del af handelen ligger i det „grå“ område, det uafgrænselige område mellem fri konkurrence og konkurrencebegrænsning i monopollovens forstand, og det er mod dette område, lovforslaget sigter.

I sin fremsættelse taler den højtærede minister bl. a. om områder med mindre virksom konkurrence og om felter, hvor konkurrencen kun med en vis træghed gør sig gældende. Hvad specielt avancer i forbindelse med fødevarer angår, kan der også peges på, at den prisundersøgelse, som monopoiltilsynet foretog i sommeren 1961, bl. a. konkluderede i, at der inden for detailhandelen med fødevarer på flere områder er en trægt virkende konkurrence. Her har vi altså også forklaringen på de store mellemhandlerfordyrelser, som landbrugerne finder lige så urimelige, som forbrugerne gør.

Nu må man heller ikke gå rundt i den tro, at erhvervslivets folk, specielt detailhandelen, er besjælet af en alle omfattende entu-